

№479, 9-fevral, 2022 y.

COVID-19 ga qarshi vaksinalarning
ishlanmalari bo'yicha

DAYJEST

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2022

Jahonda pandemiya bilan bog'liq vaziyat

2022 y. 8-fevral holatiga ko'ra

Umumiy zararlanganlar soni	-	398 062 356	(+ 1 856 070)
Sog'ayganlar soni	-	317 552 504	(+ 2 607 964)
Vafot etganlar soni	-	5 768 756	(+ 8 366)

Mamlakatlar bo'yicha bemorlar soni

	AQSh	-	78 370 774	(+ 156 487)
	Hindiston	-	42 339 611	(+ 67 597)
	Braziliya	-	26 605 137	(+ 68 540)
	Fransiya	-	20 804 372	(+ 46 001)
	Buyuk Britaniya	-	17 866 632	(+ 57 623)
	Rossiya	-	12 982 023	(+ 171 905)
	Turkiya	-	12 335 015	(+ 96 514)
	Italiya	-	11 663 338	(+ 41 247)
	Germaniya	-	11 198 740	(+ 138 867)
	O'zbekiston	-	231 179	(+ 778)

Manba: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>

O'zbekistonda COVID-19 qarshi vaksinatsiya bo'yicha hisobot

2022 y. 7-fevral holatiga ko'ra

Hududlar	Jami emlanganlar soni	Bir kunda emlanganlar soni
Qoraqalpog'iston Respublikasi	2 143 855	4 209
Andijon viloyati	4 119 050	14 220
Buxoro viloyati	2 362 524	4 022
Jizzax viloyati	1 470 289	2 507
Qashqadaryo viloyati	3 311 760	10 921
Navoiy viloyati	1 348 916	1 105
Namangan viloyati	3 934 832	7 564
Samarqand viloyati	5 144 839	6 933
Surxondaryo viloyati	3 368 911	6 510
Sirdaryo viloyati	912 384	1 318
Toshkent viloyati	4 006 259	5 218
Farg'ona viloyati	4 623 501	8 835
Xorazm viloyati	2 540 687	3 026
Toshkent sh.	3 343 897	9 237
Jami	42 631 704	85 625

Manba: SSV matbuot kotibi // <https://t.me/ssvmatbuotkotibi>

AQSh yangi universal COVID-19 vaksinasi uchun klinik sinovlarni boshladi

Uolter Rid nomidagi Harbiy tadqiqot instituti koronavirus infeksiyasining barcha shtamlari va mutatsiyalaridan himoya qiluvchi SpFN vaksinasining klinik sinovlarini boshladi. Yangi preparat allaqachon "supervaksina", "pankoronavirusga qarshi vakcina" va "ajoyib qurol" deb nomlandi. Hozirda preparat sinovlari AQSh Uolter Rid armiyasi tadqiqot instituti tomonidan (WRAIR) o'tkazilmoqda [2].

Novavax ga o'xshash protein vaksinasi boshoqli ferritin nanozarralari (qisqacha SpFN) yordamida ishlab chiqariladi va koronavirusning turli shtamlari keltirib chiqaradigan infeksiyalardan himoya qilishga qaratilgan.

Ishlab chiquvchilarning xabar berishicha, emlashdan so'ng, oqsil bilan bog'lanadigan va virusning hujayralardagi retseptorlari bilan o'zaro ta'siriga yo'l qo'ymaydigan antitanalar ishlab chiqarila boshlaydi. Bundan tashqari, emlashdan so'ng, infeksiyalangan hujayralarni aniqlaydi va ularni o'ldiradigan T hujayralari faollashadi, bu esa virusning ko'payishini oldini oladi. Vakcina makakalarda sinovdan o'tkazildi. Emlashdan so'ng hayvonlarda asl koronavirus va Alfa, Beta, Gamma va Delta shtammlariga qarshi antitanalar ishlab chiqarilishi aniqlandi.

Amerikalik yetakchi epidemiolog va Oq uy maslahatchisi Entoni Fausining fikricha, uzoq muddatda bunday vaksinani ishlab chiqish keyingi pandemiyaning oldini olishga yordam berishi mumkin. Fauchining ta'kidlashicha, nafaqat bizda mavjud bo'lgan SARS-CoV-2 vaktsinalarini takomillashtirishga, balki yangi avlod dori vositalarini, ayniqsa universal COVID-19 vaktsinalarini ishlab chiqishga ko'p miqdorda sarmoya kiritilmoqda [3].

Turkiyada TURKOVAC vaksinasini qo'llayotgan shifoxonalar soni ortib bormoqda

Turkiyada ko'plab shifoxonalar yangi turdagi COVID-19 koronavirus infeksiyasiga qarshi mahalliy TURKOVAC vaksinasidan foydalanmoqda. Aynan mamlakat poytaxti Anqarada mahalliy vakcina qo'llaniladigan tibbiyot muassasalari soni beshtaga yetdi. Mamlakat shahar shifoxonalarida koronavirusga qarshi mahalliy vaksinadan foydalanish 2021-yil 30-dekabrden boshlab davom etmoqda [4].

Ilgari TURKOVAC vaksinasi faqat Anqaradagi shahar kasalxonasida qo'llanilgan bo'lsa, 7 fevraldan boshlab mahalliy vakcina «Atatürk Sanatoryum» o'quv va tadqiqot kasalxonasi, Otaturk o'quv va tadqiqot kasalxonasi, «Dishkapi Yildirim Beyazit» O'quv va tadqiqot kasalxonasi va Gulhane kasalxonasidagi hohlovchilarda foydalanilmoqda.

Vaksinani ishlab chiqish bo'yicha ishlar Turkiya Sog'liqni saqlash vazirligi (TÜSEB) va Ilmiy-texnik tadqiqot kengashi (TÜBİTAK) qoshidagi Sog'liqni saqlash institutlari boshqarmasi ko'magida amalga oshirildi.

Avvalroq Turkiya Sog'liqni saqlash vazirligi mahalliy ishlab chiqilgan faolsizlangan COVID-19 vaksinasidan favqulodda foydalanishga ruxsat bergan edi. Turkiya dunyoda koronavirusga qarshi mahalliy vaktsinalarni ishlab chiqqan va ishlab chiqargan 9-davlat bo'ldi.

Rossiyaning "KoviVak" vaktsinasi bolalar ishtirokida sinovdan o'tkaziladi

Rossiya Sog'liqni saqlash vazirligining davlat reyestriga ko'ra, bolalarda KoviVak koronavirus vaktsinasini klinik sinovlarining uchinchi bosqichi uchun litsenziya berildi [5].

Hujjatga ko'ra, vaktsinaning tolerantligi, xavfsizligi va immunogenligi baholandi. Tadqiqotda 1050 nafar ko'ngilli ishtirok etadi. Reyestr ma'lumotlariga ko'ra, uni 2022-yil dekabrda yakunlash rejalashtirilgan [6]

Rossiyaning KoviVak koronavirusga qarshi vaktsinasi inaktivlangan SARS-CoV-2 virusi asosida yaratilgan, preparat Chumakov markazi tomonidan ishlab chiqilgan. Hozirgi vaqtda odamlarda klinik sinovlarning uchinchi bosqichi davom etmoqda va 2022 yil 30 dekabrda yakunlanishi rejalashtirilgan [7].

O'smirlarni emlashda Rossiyaning "Sputnik M" vaksinasidan so'ng nojo'ya ta'sirlar aniqlanmadi

12 yoshdan 17 yoshgacha bo'lgan o'smirlarda koronavirusga qarshi "Sputnik M" bilan emlanganda, hech qanday nojo'ya ta'sirlar kuzatilmaydi. Bu haqda 8 fevral kuni Gamaleya nomidagi Epidemiologiya va mikrobiologiya milliy tadqiqot markazi direktori Aleksandr Gintzburg ma'lum qildi. [8]

"Nojo'ya ta'sirlar kuzatilmadi. Bo'lganida albatta bu haqda ma'lum qilishgan bo'lar edi, ular hech narsa demagani sababli biror nojo'ya ta'sir yo'qligini anglatadi", dedi u Rossiyaning "Interfaks" axborot agentligiga bergan intervyusida Olimning ta'kidlashicha, hududlar voyaga etmaganlarni emlash uchun qo'shimcha dozalarni talab qila boshladilar. Shu munosabat bilan preparatni ishlab chiqarish bo'yicha ishlarni ko'paytirish rejalashtirilgan. "Vaksinaga nisbatan talab bo'lmaydi degan barcha taxminlar yo'qoldi", deya qo'shimcha qildi Ginzburg.

Avvalroq Ginzburg ta'kidlaganidek, COVID-19 dan aziyat chekkan immunitet yangi shtammlardan yaxshi himoyaga ega emas, faqat emlash va qayta emlash uzoq vaqt himoya qilishini mumkin [9]. "So'nggi paytlarda immunitet tizimining turli xil shtammlar bilan kasallanishi va emlash bilan bog'liq farqlarni ko'rib chiquvchi

ko'plab yaxshi fundamental tadqiqotlar olib borildi. Bu tadqiqotlar natijalariga ko'ra, odamlar kasal bo'lib qolganlarida, og'ir kasallik yuzaga kelganda, ularda antitanalar shaklida shakllanadigan immunitet juda uzoq vaqt davomida shakllanmaydi.", dedi Ginzburg.

Uning ta'kidlashicha, kasallikdan keyin antitanalar avval mavjud bo'lgan yoki keyinchali yuzaga keladigan shtammlarda virusni zararsizlantirish qobiliyatiga ega emas. "Faqat vaksinatsiya va kuchaytiruvchi doza, ya'ni hozirda Rossiya Sog'liqni saqlash vazirligi tomonidan tavsiya etilgan vaksina uzoq muddatli immunitetni rivojlantirishga, uzoq umr ko'radigan va yuqori virusni zararsizlantirish faolligiga ega xotira hujayralarini shakllantirishga imkon beradi", deb ta'kidladi Ginzburg [10].

COVID
19
Coronavirus
Vaccine

Manbalar

1. Reported Cases and Deaths by Country, Territory, or Conveyance // <https://www.worldometers.info/coronavirus/> (8.02.2022)
2. В США на людях испытывают "супервакцину" против COVID-19: что о ней известно // <https://apostrophe.ua/news/world/america/2022-02-07/v-ssha-na-lyudyah-ispytyivayut-supervaktsinu-protiv-covid-19-chno-o-ney-izvestno/258413> (8.02.2022)
3. В США испытывают универсальную вакцину от COVID-19 // <https://www.online.ua/> (8.02.2022)
4. В Турции растет число больниц, применяющих вакцину TURKOVAC // <https://inlnk.ru/84Plw2> (8.02.2022)
5. Russian health ministry issues license for clinical tests of КовиВак vaccine in children // <https://tass.com/society/1399121> (8.02.2022)
6. Минздрав разрешил третью фазу исследований "КовиВака" с участием детей // <https://ria.ru/20220207/kovivak-1771529597.html> (8.02.2022)
7. Вакцину "КовиВак" будут испытывать с участием детей // <https://www.afanasy.biz/news/health/188409> (8.02.2022)
8. Гинцбург заявил об отсутствии побочных реакций у подростков при вакцинации // <https://iz.ru/1288324/2022-02-08/gintcburg-zaiavil-ob-otsutstvii-pobochnykh-reaktcii-u-podrostkov-pri-vaktcinacii> (8.02.2022)
9. Только вакцинация и бустер надолго защищают от COVID-19, заявил Гинцбург // <https://ria.ru/20220207/vaktsinatsiya-1771423980.html> (8.02.2022)
10. Только вакцинация и бустер надолго защищают от COVID-19, заявил Гинцбург // <https://clck.ru/au7F4> (8.02.2022)

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2022